

Sisäpoliittinen tilanne vuoden 1962 vaalien jälkeen

Vuoden 1962 alussa pidetyissä presidentinvaaleissa Urho Kekkonen vakiinnutti valtansa ja eduskuntavaaleissa maalaisliitto saavutti vahvan aseman, samalla kun sosiaalidemokraatit kärsivät tappioita. Lisäksi maalaisliiton sisäisessä valtakamppailussa Kekkonen kannattajien eli lähinnä "K-linjan" asemat paranivat ratkaisevasti.

Uudessa eduskunnassa maalaisliitolla oli 53 paikkaa, SKDL:llä 47, SDP:llä 38, kokoomuksella 32, RKP:lla 14, kansanpuolueella 13 ja TPSL:lla 2 paikkaa. Lisäksi vapaamielisten liitto sai yhden edustajapaikan.

Presidentti Kekkonen johti henkilökohtaisesti hallitusneuvotteluja, joiden tuloksena pääministeriksi nousi maalaisliiton Ahti Karjalainen. Toiseksi pääpuolueeksi tuli kokoomus, jossa Kekkonen kannattajat olivat päässeet voitolle loppusyksyllä hajonneen Honka-liiton tukijoista. Ulkoministeriksi nimitettiin kansanpuolueen edustaja Veli Merikoski, ja puolustusministeriksi maalaisliiton Arvo Pentti. Vaaleissa ankaran tappion kärsinyt, sosiaalidemokraateista lohjennut TPSL tuli hallitukseen mukaan epäsuorasti kolmella SAK:ta edustaneella ministerillä. Karjalaisen hallitus aloitti toimintansa 13.4.1962.

Karjalaisen hallituksella oli selvä enemmistö eduskunnassa, mutta sisäisesti se riiteli talouspolitiikasta. SAK:n ministerit erosivat kesällä 1963 vastalauseena heidän mielestään liiaksi maataloutta suosivalle politiikalle. Maatalouspolitiikka hajotti lopulta hallituksen vuoden 1963 joulukuussa. Presidentti nimitti sen tilalle heti 18. joulukuuta virkamieshallituksen, pääministerinä Reino Lehto.

Poliittiseen enemmistöhallitukseen palattiin 12.9.1964 maalaisliiton Johannes Virolaisen johdolla. Ulkoministeriksi tuli Ahti Karjalainen ja puolustusministeriksi Arvo Pentti, joten maalaisliitto hallitsi turvallisuuspolitiikan kannalta tärkeitä ministeriöitä.

Sosiaalidemokraattien hajaannus jatkui vielä 1960-luvun alkupuolen ajan, joskin jo Väinö Tannerin ero ja Rafael Paasion tulo puheenjohtajaksi vuonna 1963 merkitsi keskilinjan vahvistumista. Myöskään TPSL ei ollut voimissaan lukuun ottamatta SAK:ta, jossa sillä oli edelleen vahva asema.

Sisäpolitiikka kaikkiaan rauhoittui verrattuna 1950-lukuun, mutta vasemmiston ja oikeiston väliset vastakohtaisuudet pysyivät tuntuvina. Myös teollisuustyöväestön ja maatalousväestön keskinäinen kamppailu taloudellisista eduista jatkui verraten kiivaana.

Lähteinä mm: Lauri Haataja, "Kekkonen aika" teoksessa Suomi 75. Itsenäisen Suomen historia 4 (1992), s. 54 - 63; Kari Hokkanen, Kekkonen maalaisliitto 1950 - 1962 (2002), s. 522 - 539; Lasse Lehtinen, Aatosta jaloa ja alhaista mieltä (2002), s. 382 - 437; Henrik Meinander, Tasavallan tiellä (1999), s. 346 - 349; Juhani Suomi, Presidentti (1994), s. 24 - 254.